

**Bryssel den 28 april 2026
(OR. en)**

8435/26

**AG 70
SIMPL 79
BETREG 3
IA 96**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	28 april 2026
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 380 final
Ärende:	MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Ett enklare, tydligare och bättre genomdrivet EU-regelverk

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 28.4.2026
COM(2026) 380 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
EUROPEISKA RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN**

Ett enklare, tydligare och bättre genomdrivet EU-regelverk

EU befinner sig i ett vägsval. Vi står inför geopolitiska spänningar, ekonomiska påtryckningar och hot mot säkerhet och demokrati, samtidigt som vi omgående måste ta itu med de strukturella hinder som håller oss tillbaka och förbättra villkoren för en mycket konkurrenskraftig, innovativ och hållbar social marknadsekonomi. För att göra detta behöver vi ett enkelt, effektivt, öppet och verkställbart regelverk som är fast förankrat i rättsstatsprincipen och stöder en fullt integrerad inre marknad. Ett enat Europa som utnyttjar sina starka sidor och bevarar sin konkurrenskraft är avgörande. Att verkställa EU-rätten på ett strategiskt sätt är centralt för detta, och särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de områden som är viktigast för våra invånare och företag. Unionsreglernas kvalitet och verkställbarhet påverkar också unionens förmåga att agera externt och sprida sina standarder, vilket bidrar till EU:s ekonomiska säkerhet och globala inflytande.

Kommissionen har enligt OECD¹ ett av de mest avancerade systemen för bättre lagstiftning, med en kombination av evidens, konsekvensbedömningar och breda samråd med berörda parter. Kommissionen har också vidtagit ambitiösa åtgärder för att stärka den inre marknaden, medborgarnas rättigheter och grundläggande friheter och för att skydda rättsstatsprincipen. Trots detta ställs människor, företag och myndigheter ofta inför komplex, tung eller tvetydig EU-lagstiftning eller nationell lagstiftning. De drabbas också av stora förseningar i införlivandet och genomförandet av EU-rätten, verkställighetssvårigheter, byråkrati och onödigt nationell överreglering.

Fragmenterat, försenat eller halvhjärtat genomförande av EU-rätten hindrar uppnåendet av EU:s mål, försvagar den inre marknaden och undergräver EU:s konkurrenskraft och resiliens. Långvariga och betydande överträdelser av EU-rätten kan också undergräva rättsstatsprincipen, som fortsätter att utsättas för påfrestningar i dagens globala situation. Att garantera rättsstatsprincipen handlar inte bara om att skydda EU:s värden. Det är grundläggande för rättssäkerheten, förutsägbarheten och ett gynnsamt investerings- och företagsklimat.

Syftet med detta meddelande är att modernisera hur EU:s lagar utarbetas, genomförs och verkställs, samtidigt som man ser till att de är tydliga, smidiga och ändamålsenliga och stöder uppnåendet av ”ett Europa, en marknad”². Genom att förenkla förfaranden, stärka faktaunderlaget för våra förslag och säkerställa en strikt tillämpning av proportionalitetsprincipen kan EU bättre uppnå sina mål, öka konkurrenskraften, stärka rättssäkerheten och tillgodose akuta behov på ett snabbare och mer ändamålsenligt sätt. Med dessa mål i åtanke innehåller meddelandet åtgärder för bättre genomförande och snabbare verkställande av EU-lagstiftningen inom alla politikområden. Särskilt strategiskt fokus kommer att ligga på verkställande av bestämmelserna om den inre marknaden.

Nya EU-initiativ bör vara i linje med principerna om bättre lagstiftning, inklusive principen om inbyggd enkelhet. De bör åtföljas av konsekvensbedömningar av hög kvalitet och bidra till unionens mål så effektivt som möjligt. Åtgärderna och principerna i detta meddelande kommer att återspeglas i riktlinjerna och verktygslådan för bättre lagstiftning och genomföras gradvis, med noggrann prioritering av de olika delarna. Befintlig lagstiftning bör i sin tur ses över vid behov, för att säkerställa att den fortfarande är relevant och främja samstämmighet mellan

¹ *OECD Regulatory Policy Outlook 2025*,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

² https://commission.europa.eu/document/5445de81-9481-4335-9902-9756159ba614_sv.

relaterade rättsakter. Detta meddelande åtföljs därför av en handlingsplan för storstädning av regelverket, som är inriktad på tolv prioriterade områden.

Kommissionen har offentliggjort en inbjudan att lämna synpunkter³ för berörda parter. Som svar inkom 288 synpunkter från 27 länder⁴. Överlag anser berörda parter att verktyg för bättre lagstiftning är avgörande för EU-lagstiftningens kvalitet. De vill se en förstärkning och modernisering av dessa verktyg, med mer öppenhet, ansvarsskyldighet och rättslig stabilitet.

1. INBYGGD ENKELHET

För att skapa en mer sammanhållen och effektiv inre marknad vill kommissionen se till att nya lagstiftningsförslag undviker komplexa och fragmenterade regler. Enkelhet och tydlighet i lagstiftningen är bland de viktigaste frågor som tas upp av berörda parter i inbjudan att lämna synpunkter, och de menar att enkelhet måste byggas in i lagstiftningen redan när lagarna utarbetas.

Ett förslag har inbyggd enkelhet när de som påverkas av det lätt kan förstå

- vad målet är,
- vem som måste göra vad, och när,
- hur nya rättigheter och skyldigheter samverkar med befintliga rättigheter och skyldigheter,
- hur efterlevnad ska uppnås, och
- vad som händer om skyldigheterna inte fullgörs.

Lagar bör vara tydliga för att säkerställa att de smidigt kan genomföras och tillämpas på ett konsekvent och förutsägbart sätt, inklusive av myndigheter och domstolar. Kommissionen kommer att sträva efter att tillämpa principen om inbyggd enkelhet på sina kommande lagstiftningsförslag och uppmanar Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna att också följa den när de utövar sina skyldigheter.

Inbyggd enkelhet har flera dimensioner:

Regleringsdisciplin

För att skapa ett mer ändamålsenligt och effektivt regelverk är det viktigt att EU kan prioritera och fokusera på de viktigaste problemen och riskerna. Regleringsdisciplin är ett sätt att säkerställa att subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna tillämpas konsekvent i EU-rätten. Unionen kan då inrikta sina insatser och resurser på områden där åtgärder på EU-nivå är nödvändiga, ger störst mervärde och är proportionerliga.

Vi måste också visa disciplin och fokus när vi fastställer genomförandebestämmelser, för att förhindra att EU-lagstiftningen blir för lång, komplex och kostsam. I de kommande lagstiftningsförslagen kommer kommissionen att sträva efter att endast föreslå väl utformade befogenheter för delegerade akter och genomförandeaakter som är absolut nödvändiga för att ändamålsenligt genomföra och verkställa EU:s regler eller internationella skyldigheter. Vi

³ Tillfälle att lämna synpunkter, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16232-Meddelande-om-bättre-lagstiftning_sv.

⁴ Svaren kom från näringslivsorganisationer (100), icke-statliga organisationer (65), EU-medborgare (29), företag (22), myndigheter (22), annat (16), fackföreningar (12), universitet/högskolor eller forskningsinstitut (11) miljöorganisationer (5), konsumentorganisationer (4) och medborgare i länder utanför EU (2).

uppmanar också Europaparlamentet och rådet att visa samma disciplin i detta avseende under hela lagstiftningsprocessen.

För att fördjupa den inre marknaden och stärka EU:s attraktionskraft i den globala ekonomin är det mycket viktigt att välja rätt rättsligt instrument och harmoniseringsgrad. Valet av rättsakt måste vara välgrundat och baseras på såväl fördragen som syftet och innehållet⁵. För frågor med en stark inre marknadsdimension och där EU:s behörighet tillåter det kan en mer systematisk användning av uttömmande lagstiftning⁶ begränsa kompletterande skyldigheter och fragmenterade regler, inklusive genom nationell överreglering. I sådana fall bör en fullständig harmonisering prioriteras, med grundliga motiveringar för undantag.

Framtidssäkrade och anpassningsbara regler

För att stödja innovation och tillväxt måste EU:s och medlemsstaternas regler ge tillräckligt med utrymme för anpassning till framtida utveckling, mot bakgrund av allt snabbare tekniska och geopolitiska förändringar. Detta kräver regler som är innovationsvänliga, tar hänsyn till framtida och långsiktiga effekter och ger den rättssäkerhet och det förtroende som krävs för att investera och agera på den inre marknaden. Samtidigt kommer kommissionen att se till att reglerna ses över och vid behov uppdateras så att de anpassas till nya omständigheter och tekniska förändringar.

Vi kommer också vid behov att använda tidsfristklausuler (*sunset clauses*), som innebär att en lag upphör att gälla vid ett visst framtida datum. Tillsammans med klausuler om läglig övervakning och utvärdering kan tidsfristklausuler bidra till att förhindra en uppsjö av regler och rapporteringskrav. De kan säkerställa att lagar försvinner när de inte längre är relevanta. Det språk som används för tidsfrist-, övervaknings- och utvärderingsklausuler kommer att standardiseras och harmoniseras.

Smidigare och mer tillgänglig lagstiftning

Det är också viktigt att alla lättare kan förstå sina rättsliga rättigheter och skyldigheter samt vilka tidsfrister som gäller för genomförandet. Kommissionen kommer därför att förbättra de sammanfattningar av lagstiftning som finns tillgängliga i EUR-Lex⁷ för att tydligt redogöra för rättigheter och skyldigheter och understryka nationella genomförandeskyldigheter. Vi kommer också att i) arbeta tillsammans med de andra institutionerna för att göra det lättare att få tillgång till EU:s rättsakter, bland annat genom att göra dem maskinläsbara, ii) snabbare och i högre grad göra konsoliderade versioner av lagstiftningen, så att den huvudsakliga rättsakten och alla senare ändringar kan läsas i ett enda dokument, och iii) vidareutveckla det europeiska rättsliga dataområdet för att säkerställa enkel tillgång online till uppdaterad tillämplig lagstiftning och rättspraxis på EU- och medlemsstatsnivå⁸. När kommissionen utformar rapporteringskrav

⁵ Direktiv kräver införlivandeåtgärder och ger medlemsstaterna större flexibilitet i genomförandet, medan förordningar är direkt tillämpliga och reglerar politikområdet utan att kräva långtgående ytterligare normativa bestämmelser i medlemsstaterna.

⁶ Dvs. när EU:s regelverk uttömmande reglerar den fråga som rättsakten avser och innehåller en fullständig uppsättning bestämmelser som reglerar på fristående grund.

⁷ EUR-Lex ger tillgång till EU:s lagstiftning, inklusive *Europeiska unionens officiella tidning*, konsoliderade versioner av EU-rättsakter (texter utan rättslig verkan), sammanfattningar av lagstiftning och rättspraxis. Det är ett omfattande webbregister över EU-lagstiftning och tillhörande dokument där användare kan söka efter, läsa och ladda ned dokument och följa lagstiftningsprocessen för förslag.

⁸ Meddelande från kommissionen, *DigitalJustice@2030*, COM(2025) 802.

kommer den att tillämpa engångsprincipen och se till att informationskällorna lätt kan identifieras.

Kommissionen kommer att tillämpa förbättrade standarder för utarbetandet av de skäl som anges i början av varje lagstiftningsförslag. De kommer att bli mer inriktade på att redogöra för resonemanget bakom rättsakten och hur den ska tolkas, i stället för att bara omformulera rättsaktens bestämmelser eller hänvisa till orelaterade politiska initiativ eller mål. Europaparlamentet och rådet kan också bidra till att förenkla skälen under lagstiftningsprocessen.

För att förbättra konsekvensen och samstämmigheten i regelverket kommer kommissionen att använda sig av etablerade metoder som kodifiering⁹ och omarbetning¹⁰. Båda innebär att befintliga rättsakter och ändringar av dem¹¹ ersätts och upphävs, vilket bidrar till ett mer sammanhängande och begripligt regelverk som är lättare för alla berörda parter att förstå och tillämpa. För att främja användningen av dessa metoder är det dock viktigt att medlagstiftarna respekterar sitt åtagande att inte öppna andra delar av lagstiftningen på nytt.

Ett samstämmigt och tunnare regelverk kräver också ett tydligt samband mellan lagar och avskaffande av överlappningar och överflödiga bestämmelser. Lagar och bestämmelser som gäller för specifika sektorer eller verksamheter bör komplettera eller ersätta snarare än kopiera lagar eller bestämmelser som gäller mer allmänt. På samma sätt bör nya regler ta itu med verkliga luckor i lagstiftningen snarare än att upprepa befintlig lagstiftning. Fullständig konsekvens, tydlighet och samstämmighet bör säkerställas mellan nya och befintliga bestämmelser.

Kommissionen kommer att se till att dessa principer tillämpas när nya politiska förslag utarbetas och kommer också att sträva efter att se över befintliga rättsakter på viktiga områden där den rättsliga fragmenteringen har blivit särskilt stor, till att börja med de områden som anges i den handlingsplan för storstädning av regelverket som åtföljer detta meddelande.

Realistiska tidsfrister för införlivande och genomförande

Människor, företag och myndigheter behöver tid att förbereda sig för nya regler och förstå hur de ska följas. I inbjudan att lämna synpunkter menade berörda parter att det är viktigt att ha genomförandet i åtanke redan när lagarna utarbetas. En kritisk fråga som togs upp i samband med detta var frågan om övergångs- och genomförandeperioder som inte möjliggör tillräckliga förberedelser.

⁹ Interinstitutionellt avtal av den 20 december 1994 - Påskyndad arbetsmetod för officiell kodifiering av texter till rättsakter (EGT C 102, 4.4.1996, s. 2, [EUR-Lex - 31996Y0404\(02\) - SV - EUR-Lex](#)).

¹⁰ Interinstitutionellt avtal av den 28 november 2001 om en mer strukturerad användning av omarbetningstekniken för rättsakter (EGT C 77, 28.3.2002, s. 1, [EUR-Lex - 32002Q0328 - SV - EUR-Lex](#)).

¹¹ *Vertikal kodifiering* innebär att en rättsakt och ändringarna av den förs samman i en enda ny rättsakt, medan *horisontell kodifiering* innebär att olika grundrättsakter om relaterade ämnen och ändringarna av dem förs samman i en enda rättsakt. I dessa fall görs inga innehållsmässiga ändringar. Vid *omarbetning* antas en ny rättsakt som i en enda text inbegriper både innehållsmässiga ändringar och oförändrade bestämmelser.

Kommissionen kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt att se till att lagstiftningen utarbetas med genomförandet i åtanke redan från början. Den kommer att tillämpa principen att ”tänka småskaligt först” och tänka på små och medelstora företags behov och kapacitet¹².

Kommissionen kommer också att göra mer för att tidsfristerna för införlivande och genomförande ska vara rimliga och kunna följas, baserat på realistiska uppskattningar av hur lång tid som krävs för att utarbeta genomförandeåtgärder och digitala verktyg, och ge företag och nationella myndigheter tillräckligt med tid för att anpassa sig. Klausuler om undantag för gammal hävd, anståndsperioder och bestämmelser om framtida prövning och gradvis infasning av viktiga skyldigheter kommer systematiskt att övervägas när ny lagstiftning föreslås. Kommissionen uppmanar även Europaparlamentet och rådet att ägna särskild uppmärksamhet åt denna fråga under hela lagstiftningsprocessen.

Användning av ny teknik

Ett digitalklart beslutsfattande bidrar till att identifiera de digitala aspekterna av ett lagstiftningsinitiativ i de tidigaste planeringsstadierna och integrerar systematisk hänsyn till dessa aspekter i utformningen av politiken. Denna strukturerade strategi bidrar till ett samstämmigare regelverk, ett smidigare digitalt genomförande av politiken och framsteg när det gäller att minska den administrativa bördan¹³. Spetsteknik, inklusive artificiell intelligens, kan också bidra till att förbättra lagstiftnings kvaliteten och minska skillnaderna mellan olika lagtexter.

Kommissionen håller därför på att utveckla ett nytt it-verktyg som ska göra det lättare att hantera EU:s lagstiftning, inklusive genomförandebestämmelser, och upptäcka överlappningar, luckor och onödig komplexitet. Samtidigt kommer EU:s elektroniska verktyg för utarbetande av lagstiftning – EdiT – att förbättras ytterligare för att säkerställa tydlighet och konsekvens i våra föreslagna lagar. Dessa åtgärder kommer att göra det lättare att utarbeta lagstiftning, öka tillgängligheten och förutsägbarheten och därmed stödja prioriteringar såsom att minska den administrativa bördan. Standardklausuler, inklusive bestämmelser som gynnar små och medelstora företag, kommer att underlätta utarbetandet av lagstiftning och göra den mer konsekvent.

Utbildning och vägledning är ett annat sätt att säkerställa den rättsliga kvaliteten på våra förslag och att principen om inbyggd enkelhet är väl förankrad i policycykeln. Kommissionen kommer därför att investera i interna experter på utformning av lagstiftning, genom obligatoriska utbildningsprogram och uppdaterad vägledning för utformning av lagstiftning. Bästa praxis och tillämpningen av dessa principer kommer att främjas genom ett nätverk av korrespondenter för rättslig kvalitet.

Inbyggd verkställighet

Inbyggd enkelhet kommer att leda till tydligare och mer tillgängliga skyldigheter för medlemsstater och företag och underlätta efterlevnaden redan från början. EU:s regler bör vara lätta att genomföra, övervaka och verkställa och svåra att missbruka eller kringgå. Detta

¹² Små och medelstora företag bör omfattas av undantag från skyldigheter om de utgör en liten regleringsrisk och bör ha tillgång till stödåtgärder när de behöver följa regler som är kostsamma eller kräver tolkning. De särskilda omständigheterna för små midcap-bolag bör också beaktas när så är relevant.

¹³ Inom ramen för digitalklart beslutsfattande åtföljs lagstiftningsförslag med digitala effekter av en finansierings- och digitaliseringsöversikt för rättsakten, <https://interoperable-europe.ec.europa.eu/collection/digital-ready-policymaking/digital-ready-policymaking-dprm-framework>.

innebär att verkställighetsmekanismer bör övervägas redan när EU-lagstiftningen utarbetas. Inbyggda övervaknings- och verkställighetsverktyg kan vara värdefulla för alla typer av rättsakter, men särskilt för förordningar, som är direkt tillämpliga. Olika mekanismer kan övervägas, men följande är alternativ som har visat sig vara användbara i relevanta fall:

- Utseende av nationella tillsynsmyndigheter och fastställande av deras verkställighetsbefogenheter, eventuellt i kombination med en tillräcklig harmoniseringsgrad för sanktioner.
- Gedigna utredningsbefogenheter för kommissionen på vissa områden.
- Gedigna mekanismer för förhandsanmälan¹⁴ av utkast till nationell lagstiftning, med en bindande förenlighetsbedömning som görs av kommissionen så att problem undanröjs innan de nationella åtgärderna antas.

Beroende på omständigheterna för varje förslag kommer kommissionen att överväga om dessa typer av inbyggd verkställighet kan tillföra ett mervärde och kommer att använda dem på lämpligt sätt. Samtidigt kommer kommissionen att sträva efter att minimera bördan med sådana åtgärder för medlemsstaterna och för sig själv, inom ramen för de nuvarande budgetbegränsningarna.

Nyckelåtgärder

- Större fokus på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna som en del av **regleringsdisciplin**, inklusive på befogenheter för delegerade akter och genomförandakter.
- Prioritering av **uttömmande lagstiftning och fullständig harmonisering** vid reglering av frågor som rör den inre marknaden, när detta är rättsligt genomförbart och lämpligt.
- Klausuler om regelbunden och läglig övervakning och utvärdering samt användning av **tidsfristklausuler**, för att se till att lagstiftningen är aktuell.
- Ökad användning av **kodifiering och omarbetning** samt säkerställande av **samstämmighet mellan allmän och sektorsspecifik lagstiftning** och mellan **befintliga och nya rättsakter**.
- Identifiering av bästa praxis för **standardiserade villkor och bestämmelser**, om möjligt med standardformuleringar som institutionerna kommit överens om, och mer **riktade skäl**.
- Fastställande av realistiska **tidsfrister för införlivande och genomförande och systematisk övervägning av åtgärder** såsom klausuler om undantag för gammal hävd eller gradvis infasning för att underlätta genomförandet.
- Vidareutveckling och ökad användning av **digitala verktyg**, såsom det elektroniska verktyget EdiT för utarbetande av lagstiftning, ett nytt verktyg för förvaltning av

¹⁴ Detta avser områden och nationella åtgärder som inte omfattas av befintliga anmälningsmekanismer, till exempel de i direktivet om öppenhet på den inre marknaden och tjänstedirektivet.

regelverket, samt förbättring av portalen för EU-rätten, EUR-Lex, och vidareutveckling av det europeiska rättsliga dataområdet.

- Inrättande av ett **nätverk av korrespondenter för rättslig kvalitet** inom kommissionen och införande av **obligatoriska utbildningar för författare** på grundval av uppdaterad **vägledning**.
- Mer gedigna **övervaknings- och verkställighetsmekanismer** i EU:s rättsakter för att säkerställa **inbyggd verkställighet**, inklusive förebyggande av oförenlighet med EU:s rättsakter i ett tidigt skede genom mekanismer för förhandsanmälan.

2. YTTERLIGARE FÖRBÄTTRING AV VÅR RAM FÖR BÄTTRE LAGSTIFTNING

EU:s regelverk måste snabbt kunna hantera aktuella utmaningar, bland annat att öka välståndet och konkurrenskraften och lösa sociala, miljömässiga och geopolitiska problem. Detta kräver större fokus samt mer flexibilitet, noggrannhet, tydlighet och förutsägbarhet.

Kommissionens system för bättre lagstiftning – som styr konsekvensbedömningar, samråd och utvärderingar – är allmänt erkänt som ett internationellt riktmärke för dess höga kvalitet. I detta meddelande införs riktade förbättringar för att säkerställa att systemet kan hantera ett bredare spektrum av situationer på ett mer ändamålsenligt sätt. Syftet med dessa ändringar är att öka både antalet konsekvensbedömningar och deras relevans, säkra bästa möjliga faktaunderlag när en rättsakt är brådskande och förenkla samrådsprocessen. Denna nya strategi kommer att träda i kraft omedelbart men genomföras gradvis tills riktlinjerna och verktygslådan har setts över.

Fler och mer riktade konsekvensbedömningar

Under mandatperiodens första år agerade kommissionen snabbt och beslutsamt för att ta itu med några av de svåraste geopolitiska och ekonomiska utmaningarna på flera årtionden. Detta inbegrep antagande av lagstiftningsinitiativ genom förfaranden för brådskande ärenden, bland annat flera förenklingsförslag¹⁵. I extremt brådskande fall kan man fortfarande behöva göra undantag från vissa standarder för bättre lagstiftning, men de ändringar som beskrivs i detta meddelande kommer att göra det möjligt för kommissionen att låta fler initiativ åtföljas av en konsekvensbedömning¹⁶.

För att detta ska vara möjligt krävs en striktare och mer strukturerad tillämpning av proportionalitetsöverväganden. Konsekvensbedömningar kommer att inriktas på det som verkligen är av betydelse, det vill säga att bedöma förslagets viktigaste ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser. Dessutom kommer en mer skräddarsydd strategi att skilja mellan större nya lagstiftningsinitiativ eller översyner och mer riktade initiativ¹⁷. Denna

¹⁵ Dessa omfattade omnibuslagstiftning, som är en enda rättsakt som ändrar flera olika lagar.

¹⁶ En konsekvensbedömning är inte nödvändig för alla lagstiftningsförslag – se verktygslådan för bättre lagstiftning, verktyg #7: Vad är en konsekvensbedömning och när är den nödvändig? https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_en?prefLang=sv.

¹⁷ Riktade initiativ är initiativ som inte väsentligt ändrar den befintliga lagstiftningens mål utan snarare föreslår ändringar som ska göra lagstiftningen mer ändamålsenlig och effektiv.

strategi kommer att fastställa nödvändiga belägg och analyser enligt initiativens karaktär och förväntade effekter, inklusive möjliga externa effekter där så är relevant.

Strategin kommer att återspeglas i reviderade mallar för konsekvensbedömningar och utvärderingar. De kommer att omfatta tidigt fastställande av de viktigaste effekterna för att fokusera mer på effekter som är betydande och relevanta för varje enskilt förslag. Vi kommer då att kunna identifiera vilka viktiga effekter och grundläggande aspekter som bör analyseras och därmed fastställa konsekvensbedömningens fokus och analysens omfattning och djup. Hänsyn till kostnader och fördelar kommer att förbli en viktig del av denna mer riktade och koncisa analys, med tillgängliga siffror, data och statistik i centrum. Kommissionen kommer i möjligaste mån att försöka uppnå dessa mål genom att på bästa sätt använda sina egna interna resurser och sin egen kapacitet och expertis.

Det noggrannare tillvägagångssättet innebär att nämnden för lagstiftningskontroll måste kvalitetskontrollera ett bredare spektrum av bedömningar som stöder politiska förslag. Vid denna utvidgade kontroll, som har stort stöd bland berörda parter, kommer även karaktären och betydelsen av effekterna av varje förslag att övervägas. För de viktigaste förslagen kommer nämnden att fortsätta att avge kvalificerade yttranden¹⁸, men för mer riktade initiativ kommer den att utfärda rekommendationer om förbättringar som ska meddelas på ett öppet sätt och beaktas. Detta kommer att leda till högre kvalitet på underlaget för förslag som för närvarande inte kontrolleras av nämnden.

Minimikrav för påskyndade förfaranden

En brådskande situation uppstår när snabba EU-åtgärder krävs för att avvärja betydande skada, fullgöra rättsliga skyldigheter eller ta till vara ett viktigt tillfälle. Europeiska ombudsmannen har utfärdat rekommendationer¹⁹ om hur kommissionen ska stödja brådskande förslag med evidens. Användningen av förfaranden för brådskande ärenden togs också upp i inbjudan att lämna synpunkter. Uppgiftslämnarna medger att verkliga nödsituationer kan kräva påskyndade förfaranden, men att ett samråd och en bedömning fortfarande bör utföras, i den mån det är möjligt.

Som svar på Europeiska ombudsmannens rekommendationer och berörda parter synpunkter kommer kommissionen att bedöma hur tidskänslig varje situation är och de eventuella skadliga konsekvenserna av försenade åtgärder, för att skilja brådskande situationer från rutinmässig skyndsamhet. Kommissionen kommer att beakta parametrar såsom

- befintliga eller väntade chocker eller kriser, inklusive i unionens yttre förbindelser,
- potentiella konsekvenser om ingen omedelbar åtgärd antas,
- rättsliga tidsfrister, och
- det politiska sammanhang som skapar behovet av en brådskande åtgärd.

Även i brådskande fall kommer kommissionen att sträva efter bästa möjliga faktaunderlag. När så är möjligt kommer kommissionen att göra en konsekvensbedömning för brådskande initiativ med förväntade betydande effekter. Denna bedömning kommer därefter att granskas av nämnden för lagstiftningskontroll. Nämnden kommer att ta hänsyn till de föreskrivna tidsfristerna och utfärda rekommendationer som underlag för beslutsprocessen, för att

¹⁸ Dvs. positiva yttranden, positiva yttranden med reservationer eller negativa yttranden.

¹⁹ Gemensamma rekommendationer för ärendena 983/2025/MAS, 2031/2024/VB och 1379/2024/MIK.

säkerställa att kontrollen bidrar till förslaget samtidigt som man erkänner de begränsningar som följer av behovet av en brådskande åtgärd.

För att upprätthålla meningsfull medverkan av berörda parter under det påskyndade förfarandet kommer kommissionen i regel att samråda med allmänheten i form av en inbjudan att lämna synpunkter. Detta kommer att ge företag, allmänheten, det civila samhället, myndigheter och andra berörda parter möjlighet att bidra till utformningen av initiativet. Riktade samråd med olika berörda parter kan också genomföras, möjligen med dialoger om genomförande eller kontroller av den praktiska tillämpningen, för att samla in praktiska insikter och säkerställa att de föreslagna åtgärderna är ändamålsenliga, effektiva och genomförbara.

I undantagsfall, om behovet av brådskande åtgärder är så akut att förslagen måste antas inom en extremt snäv tidsram, kan kommissionsledamoten med ansvar för bättre lagstiftning bevilja undantag från de vanliga förfaranderegler som anges ovan. Detta kommer endast att övervägas om det tydligt visas att fallet är särskilt brådskande.

I sådana undantagsfall kommer kommissionen att se till att ett analytiskt arbetsdokument från kommissionens avdelningar utarbetas och åtföljer förslaget eller offentliggörs så snart som möjligt, och senast tre månader efter det att förslaget har antagits. Detta dokument kommer att innehålla åtminstone följande:

- En beskrivning av problemet.
- Metoden för att lösa problemet.
- En bedömning av förslagets viktigaste effekter, inklusive en kostnads-nyttanalys och en klimatkonsekvensbedömning.

Bedömningen av brådskan och alla undantag kommer vederbörligen att dokumenteras, registreras på ett öppet sätt och rapporteras i motiveringen till förslagen. Denna metod skapar en noggrann balans mellan behovet av brådskande åtgärder och behovet av att säkerställa att standarderna för bättre lagstiftning är så höga som möjligt under alla omständigheter.

Smartare och flexiblare samråd

Kommissionens samrådssystem är omfattande och lovordat – det får konsekvent högst poäng i OECD:s rankningar²⁰. Utbudet av samrådsverktyg har nyligen utökats med dialoger om genomförande eller kontroller av den praktiska tillämpningen²¹. Även om kommissionens samrådssystem fungerar mycket bra har berörda parter uttryckt oro över samrådets längd, överlappande samråd, upprepade förfrågningar om information och otillräcklig återkoppling.

För att åtgärda dessa problem kommer kommissionen att integrera de olika samrådsinstrumenten bättre, för att undvika dubbelarbete och fortsätta att säkerställa maximal tillgänglighet för alla medborgare och berörda parter. Alla samrådsinstrument tjänar ett syfte och kan vara riktade till olika målgrupper, men de många instrument som kommissionen har

²⁰ *OECD Regulatory Policy Outlook 2025*, se diagrammen 2.1 och 2.2 om samråd med berörda parter vid utarbetande av primärlagstiftning respektive underordnad lagstiftning.
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2025/04/oecd-regulatory-policy-outlook-2025_a754bf4c/56b60e39-en.pdf.

²¹ Dessa verktyg har spelat en viktig roll i kommissionens förenklingsagenda och bidragit till såväl stresstester av befintlig lagstiftning som utarbetande av omnibusförslag och andra förenklingsförslag.

tillgång till bör inte leda till upprepade förfrågningar om samma information från samma berörda parter.

Vi kommer att sträva efter att samråda med allmänheten en enda gång för varje initiativ, antingen genom en inbjudan att lämna synpunkter eller genom en enkät, vid behov kompletterat med riktade samråd, för att samla in olika åsikter och bidrag från en rad olika berörda parter. En förenklad inbjudan att lämna synpunkter kommer att inriktas på information om de viktigaste aspekterna så att berörda parter lättare kan lämna meningsfulla bidrag.

Den övergripande tidsplanen för samråden kommer också att optimeras. På begäran av många berörda parter kommer kommissionen, när så är möjligt, inte att räkna med de vanligaste semesterperioderna i den totala samrådstiden. När andra offentliga och/eller riktade samråd genomförs för samma initiativ kan den normala tidsfristen på tolv veckor för samrådsenkäter förkortas med upp till sex veckor.

Kommissionen kommer också att informera berörda parter direkt när sammanfattningen av svaren på samråden blir tillgänglig på portalen Kom med synpunkter. Sådana automatiska meddelanden kommer att öka transparensen och göra det möjligt för deltagarna att enkelt få tillgång till resultaten av samrådet.

Dessutom kommer vi att bättre involvera de rådgivande kommittéerna och deras nätverk, såsom nätverket av regionala nav, i samråden, genom att göra det lättare för dem att delta och ge återkoppling på deras bidrag.

Bedömning av betydande ändringar

Under lagstiftningsprocessen kan Europaparlamentet och rådet göra betydande ändringar av kommissionens ursprungliga förslag. I praktiken bedömer de institutioner som föreslår dessa ändringar inte konsekvenserna av dem, trots att de har åtagit sig att göra det när de ”anser att det är lämpligt och nödvändigt för lagstiftningsprocessen”²². Utan sådana bedömningar blir analysen av de förväntade konsekvenserna av en lag ofullständig och potentiellt vilseledande, vilket kan leda till större bördor eller oväntade svårigheter med att genomföra lagstiftningen.

För att förbättra situationen föreslår kommissionen en samstämmig, pragmatisk och samarbetsinriktad strategi som bygger på tre områden för gemensamt arbete mellan institutionerna.

För det första bör institutionerna arbeta för en gemensam förståelse av vad som utgör en betydande ändring. Exempel på betydande ändringar kan vara att utvidga tillämpningsområdet för ett förslag så att det omfattar mikroföretag eller små och medelstora företag, eller åtgärder som sannolikt kommer att leda till ytterligare efterlevnadskostnader, nya rapporteringskrav för företag eller myndigheter eller ytterligare offentliga utgifter. Gemensamma parametrar skulle göra det möjligt för Europaparlamentet och rådet att identifiera och bedöma sina betydande ändringar.

För det andra, när en betydande ändring har identifierats, skulle den institution som lägger fram den kunna tillhandahålla en konsekvensbedömning och kvantifiera kostnader eller besparingar

²² Interinstitutionellt avtal av den 13 april 2016 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, [EUR-Lex - 32016Q0512\(01\) - SV - EUR-Lex](#). Europaparlamentet brukade göra vissa sådana bedömningar, men så är inte längre fallet. Rådet har däremot aldrig gjort det.

med hjälp av en enkel kostnadsberäkningsmetod. För administrativa kostnader eller besparingar skulle standardkostnadsmodellen göra det lättare att beräkna och rapportera sådana kostnader och besparingar.

Slutligen skulle konsekvenserna av sådana betydande ändringar kunna presenteras i en koncis mall med till exempel en allmän beskrivning, förväntade ytterligare kostnader och fördelar, parter som berörs samt konsekvenser för konkurrenskraft och innovation.

Nyckelåtgärder

- Ett **bredare spektrum av initiativ** med betydande konsekvenser som åtföljs av en **konsekvensbedömning** och kontrolleras av **nämnden för lagstiftningskontroll**.
- Mer **riktade konsekvensbedömningar** som baseras på tidigt fastställda **viktiga effekter** och ett mer **proportionerligt** tillvägagångssätt.
- **Minimikrav för brådskande initiativ** genom **påskyndade förfaranden**.
- En förenklad **inbjudan att lämna synpunkter** som inriktas på den viktigaste informationen för berörda parter.
- Optimerade och flexibla **tidsfrister för samråd** som tar hänsyn till **semesterperioder**.
- Mer **integrerad och flexibel** användning av olika **samrådsverktyg** för att undvika att berörda parter tappar intresse för samråden och för att få in många olika åsikter och bidrag.
- Direkta automatiska **meddelanden** till uppgiftslämnarna om sammanfattningar av samråden.
- Uppdatering av **riktlinjerna för bättre lagstiftning** och **mallarna för konsekvensbedömningar och utvärderingar** för att återspegla dessa förbättringar.
- Fortsatt arbete med medlagstiftarna för att ta fram och tillämpa en **gemensam metod** så att **varje institution bedömer sina betydande ändringar**.

3. STORSTÄDNING AV REGELVERKET

EU:s regelverk har vuxit med tiden. Detta återspeglar EU:s ökande ansvarsområden, dess roll när det gäller att främja den inre marknaden och de allt mer krävande och komplexa frågor som unionen måste hantera. I många fall ersätter EU-lagstiftningen 27 olika uppsättningar nationella regler. Den har dock blivit så pass stor och kompakt att samverkan med nationell lagstiftning kan medföra onödigt komplexa och repetitiva bördor med genomförandet och

potentiella inkonsekvenser. Den stora mängden regler har blivit ett problem i de flesta utvecklade jurisdiktioner²³.

Berörda parter har konsekvent argumenterat, inklusive i inbjudan att lämna synpunkter, för att förenklingsarbetet måste omfatta en översyn och konsolidering av befintliga åtgärder. Ny lagstiftning är fortfarande mycket viktig för att hantera nya utmaningar och uppdatera våra regler, men det är lika viktigt att göra de befintliga reglerna mer tydliga, konsekventa och samstämmiga.

Under 2025 föreslog kommissionen långtgående förenklingsåtgärder på grundval av sitt meddelande om ett enklare och snabbare Europa²⁴. Det rör sig om tio omnibuspaket och andra förenklingsförslag som, när de väl har antagits av medlagstiftarna, bör leda till besparingar på minst 15 miljarder euro i återkommande administrativa kostnader för företag och myndigheter. För att hålla uppe takten är flera andra omnibusförslag och förenklingsåtgärder på gång. Mer än hälften av lagstiftningsinitiativen i kommissionens arbetsprogram för 2026 är inriktade på att göra EU-rätten enklare, tydligare och lättare att genomföra²⁵.

Dessutom har en översyn av delegerade akter och genomförandeakter lett till att omkring 30 % av de planerade akterna för 2026 har nedprioriterats. Detta kommer att bidra till att sekundärlagstiftningens mål uppnås och att den förblir proportionerlig och inriktad på de områden där EU-åtgärder ger störst mervärde.

En handlingsplan för storstädning av regelverket

Alla kommissionsledamöter är skyldiga att genomföra omfattande granskningar av den lagstiftning som de ansvarar för, för att kontrollera att den fortfarande är relevant och ändamålsenlig. Detta är en integrerad del av de stresstester som fastställs i kommissionens politiska riktlinjer och kommissionsledamöternas uppdragsbeskrivningar²⁶. Under granskningen av lagstiftningen kontrolleras alla politikområden och även delegerade akter och genomförandeakter.

För att intensifiera detta arbete och ge det större prioritet lanserar kommissionen en handlingsplan för storstädning av regelverket. Handlingsplanen är inriktad på tolv områden, som anges i bilaga 1. Under 2026 och 2027 kommer undersökningen av dem att vara en prioritet, för att minska komplexiteten och fragmenteringen och förbättra deras ändamålsenlighet och effektivitet.

De tolv prioriterade områdena – fri rörlighet för varor och tjänster, finansiella tjänster, tullar, beskattning, hälsa och livsmedelssäkerhet, jordbruk, transport, energi, klimat, miljö, digitalisering samt bostäder och tillståndsgivning – har valts ut på grundval av interna analyser av utmaningar med genomförandet och synpunkter från berörda parter, inklusive dialoger om genomförande och kontroller av den praktiska tillämpningen.

Storstädningen förväntas resultera i lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder som ska undanröja föråldrade bestämmelser, överlappningar, inkonsekvenser eller överflödiga krav som skapar onödiga bördor. Den kommer också att främja konsolidering på områden som

²³ *OECD Economic Outlook*, https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-2_9f653ca1-en.html.

²⁴ *Ett enklare och snabbare Europa: Meddelande om genomförande och förenkling*, COM(2025) 47 final.

²⁵ *Kommissionens arbetsprogram 2026*, COM(2025) 870.

²⁶ *Europas val: Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission 2024–2029*.

kännetecknas av splittrad lagstiftning och kan leda till att enskilda förslag från kommissionen dras tillbaka, om dessa inte längre återspeglar verkligheten eller där framstegen mellan medlagstifterna har avstannat.

Några exempel på möjliga åtgärder är harmonisering, digitalisering av processer, förenkling av fragmenterade regler, minskning av rapporteringsskyldigheter och användning av digitala verktyg för att minska byråkratin. Handlingsplanen syftar till att främja öppenhet och förutsägbarhet genom att säkerställa att EU-lagstiftningen är ändamålsenlig, samtidigt som man sänker efterlevnadskostnaderna för företag, myndigheter och allmänheten.

För att skapa nödvändig drivkraft för denna storstädning av regelverket kommer kommissionskollegiet regelbundet att se över framstegen med genomförandet av handlingsplanen. Framstegen kommer att ingå i kommissionens årliga rapportering om förenkling, genomförande och efterlevnad.

Förenklingsplattformen – en ny expertgrupp på hög nivå

Storstädningen av regelverket kommer att stödjas av en intressentgrupp på hög nivå – förenklingsplattformen²⁷. Den nya gruppen²⁸ kommer att sammanföra nationella, regionala och lokala myndigheter, Regionkommittén (med stöd av nätverket av regionala nav), Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, arbetsmarknadens parter, företag och civilsamhällesorganisationer. Deltagarna kommer att lägga fram förslag om hur EU:s regler och genomförandet av dem kan förenklas för allmänheten, företag och myndigheter, med bevakning av framstegen och nya behov.

Nyckelåtgärder

- Utföra en **storstädning av regelverket** enligt den åtföljande handlingsplanen.
- Be om ytterligare synpunkter från berörda parter för att identifiera genomförandeutmaningar och förenklingsmöjligheter, bland annat genom **samråd, dialoger om genomförande och kontroller av den praktiska tillämpningen**.
- Inrätta en ny expertgrupp på hög nivå – **förenklingsplattformen** – för att stödja förenklingen och minskningen av bördan.

4. ÅTGÄRDER MOT NATIONELL ÖVERREGLERING

Hinder för den inre marknaden kan bero på nationella politiska val, skilda administrativa förfaranden, bristande administrativ kapacitet eller ojämlik digitalisering. Även om dessa hinder inte alltid strider mot EU-rätten hindrar de den inre marknaden från att fungera smidigt, ibland oavsiktligt. De står också i vägen för välbefinnande och resiliens.

²⁷ Den nya gruppen kommer att bygga på arbetet i Fit for Future-plattformen, som var verksam mellan 2021 och 2024.

²⁸ C(2026) 8000.

Ett stort sådant hinder är nationell överreglering²⁹. Det innebär att en medlemsstat, när den införlivar eller genomför EU:s lagstiftning på ett visst politikområde, inför ett bredare tillämpningsområde, strängare regler eller skyldigheter som går utöver kraven i EU-rättsakten³⁰. Att skapa förfaranden som är mer betungande än vad som krävs för att genomföra EU:s lagstiftning kan också betraktas som nationell överreglering.

Även om detta inte utgör en överträdelse av EU-lagstiftningen har det ofta en negativ inverkan på den inre marknaden och kan hämma företags verksamhet, inklusive på nationell nivå, eller på otillbörligt sätt påverka enskilda personers rättigheter. Det kan också skapa ojämna villkor för företag och högre efterlevnadskostnader, vilket undergräver Europas företaggaranda, innovation och i slutändan dess konkurrenskraft. Dessutom kan nationell överreglering leda till att ansvarsområdena blir otydliga och att ekonomiska aktörer håller EU ansvarigt för regelbördor som faktiskt härrör från nationella politiska val, vilket skadar EU:s anseende.

Att undanröja dessa hinder och minska nationell överreglering är endast möjligt i samarbete med medlemsstaterna. Kommissionen kommer därför att arbeta för att ta fram en verktygslåda med bästa praxis och kriterier för att hjälpa medlemsstaterna att identifiera och undvika överreglering i det nationella införlivandet och genomförandet av EU-lagstiftningen. Detta bygger på det gemensamma åtagandet att undvika nationell överreglering, i enlighet med Europeiska rådets slutsatser av den 19 mars 2026. Kommissionen kommer också att stödja medlemsstaterna under processen med att införliva direktiv, för att hjälpa dem att identifiera potentiella risker för nationell överreglering i ett tidigt skede.

Kommissionen kommer att använda sig av samråd, dialoger om genomförande som hålls av kommissionsledamöter och kontroller av den praktiska tillämpningen för att identifiera och undersöka genomförandeutmaningar i form av nationell överreglering. Undersökningar inom kommissionens fokusområden för verkställande (se avsnittet om detta nedan) kommer också att bidra till att upptäcka fall av nationell överreglering.

Medlemsstaterna bör också bidra till denna insamling av evidens. De kan redan nu rapportera egna nationella åtgärder som är strängare än EU-rätten i en databas³¹, under eller efter införlivandet av direktiv. Detta alternativ används dock inte i praktiken.

Kommissionen kommer att öka användningen av befintliga mekanismer och forum för att undanröja skadliga hinder och nationell överreglering på den inre marknaden. Den europeiska planeringsterminen³² kommer att spela sin roll genom att identifiera viktiga hinder och problem med nationell överreglering i varje medlemsstat och peka ut fall som bör prioriteras. Kommissionen kommer bland annat att förlita sig på arbetet i arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden, som tillsammans med medlemsstaterna har tagit fram en samarbetsstrategi för att undanröja skadliga hinder på den inre marknaden.

Slutligen kommer kommissionen också att ta hänsyn till risken för nationell överreglering när den lägger fram lagstiftningsförslag och utarbeta dem på ett sätt som minimerar denna risk (till

²⁹ Nationell överreglering har identifierats som ett hinder i 2025 års strategi för den inre marknaden, COM(2025) 500.

³⁰ Detta påverkar inte medlemsstaternas rätt att anta strängare åtgärder på vissa politikområden om det föreskrivs i fördragen.

³¹ Themis är kommissionens och medlemsstaternas gemensamma databas där nationella myndigheter anmäler sina nationella införlivandeåtgärder till kommissionen.

³² Den europeiska planeringsterminen är Europeiska unionens ram för samordning och övervakning av den ekonomiska politiken och socialpolitiken.

exempel genom att i lämpliga fall prioritera uttömmande förordningar framför direktiv på områden för den inre marknaden, för att se till att EU:s regler uttömmande hanterar den fråga som regleras av akten).

Nyckelåtgärder

- Stöd till medlemsstaterna när det gäller deras åtagande att undvika nationell överreglering, genom **en verktygslåda med bästa praxis och införlivanderiktlinjer**.
- **Bättre och tidigare upptäckt** av nationell överreglering, med hjälp av kommissionens verktyg och tillsammans med medlemsstaterna.
- Identifiering av viktiga hinder och uppföljning av nationell överreglering i varje medlemsstat genom **den europeiska planeringsterminen och arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden**.

5. BÄTTRE GENOMFÖRANDE OCH GEDIGET VERKSTÄLLANDE

Även de bästa reglerna ger dålig verkan när genomförandet är fragmenterat, försenat eller inkonsekvent mellan medlemsstaterna. Sådana brister försvagar inte bara den inre marknads integritet och undergräver konkurrenskraften utan urholkar också förtroendet för rättsstatsprincipen, som är grunden för EU:s legitimitet. Det kostar människor och företag mycket. Ett kraftfullt och förutsägbart verkställande stärker också unionens trovärdighet i internationella partnerskap och dess förmåga att främja ett regelbaserat samarbete.

Kommissionen har lanserat viktiga initiativ för att stärka den inre marknaden³³ och skydda rättsstatsprincipen³⁴. Den har ökat genomförandestödet till medlemsstaterna genom att ge dem verktyg för att genomföra EU:s lagstiftning i tid och på korrekt sätt redan från början³⁵. Ett trovärdigt och effektivt verkställande är dock den säkerhetsmekanism som krävs för att uppnå efterlevnad av EU:s regler om de förebyggande åtgärderna brister.

För att matcha omfattningen av Europas utmaningar och bygga upp resiliens för framtiden kommer kommissionen att stärka verkställandet av EU-rätten. Vi kommer att vidta åtgärder för ett snabbare och kraftfullt verkställande av EU-rätten på alla politikområden och säkerställa likabehandling³⁶.

³³ *Den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld – En strategi för att göra den inre marknaden enkel, sömlös och stark*, COM(2025) 500 final.

³⁴ Den årliga rättsstatscykeln, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_sv.

³⁵ *Ett enklare och snabbare Europa: Meddelande om genomförande och förenkling*, COM(2025) 47 final.

³⁶ Detta meddelande kompletterar men ersätter inte de verkställighetsprioriteringar som fastställts i tidigare meddelanden, särskilt kommissionens meddelanden *EU-rätten: Bättre resultat genom bättre tillämpning* (C(2016) 8600) och *Verkställande av EU-rätten för ett EU som levererar* (COM(2022) 518).

Fokusområden för verkställande på den inre marknaden

Den inre marknaden är motorn för europeisk innovation, tillväxt och konkurrenskraft³⁷. Omotiverade hinder, skilda nationella regler och handelsvillkor gör att företagen inte kan nå sin fulla potential. Dessa hinder snedvrider konkurrensen och begränsar gränsöverskridande handel och investeringar.

Kommissionen trappar därför upp sitt arbete med att verkställa regelverket för den inre marknaden. Vi har identifierat elva fokusområden för verkställande på den inre marknaden i bilaga 2, på grundval av deras systemiska och ekonomiska relevans. Inom dessa områden kommer kommissionen att mer proaktivt undersöka alla medlemsstater och vid behov inleda överträdelseförfaranden för att lösa problem. De förtecknade fokusområdena rör frågor som har allvarliga konsekvenser för den inre marknadens funktion och en negativ inverkan på europeiska företag. Kommissionen har identifierat dessa områden på grundval av information som samlats in från källor som bland annat dialoger om genomförande och klagomål från allmänheten och berörda parter, samt systematiska problem som rapporterats av Solvit-centrum som verkar i hela EU för att hantera enskilda gränsöverskridande problem. Att hantera olaglig nationell överreglering kommer också att ingå i verkställandet inom dessa fokusområden³⁸.

Målet är att säkerställa efterlevnad av reglerna för den inre marknaden så snart som möjligt, med rätt verktyg för varje fall. Undersökningar kommer att utföras med befintliga verktyg och bygga på utbyten med medlemsstaterna i expertgrupper, workshoppar om införlivande och vid behov riktade möten. Dialoger om genomförande som hålls av kommissionsledamöter och kontroller av den praktiska tillämpningen kan också vara värdefulla bidrag från dem som påverkas av EU-reglerna i praktiken. Kommissionen kommer att öka sin användning av dialoger före överträdelseförfaranden med medlemsstaterna för att utreda potentiella överträdelser av lagstiftningen om den inre marknaden, där en snabb lösning rimligen kan nås med de berörda medlemsstaterna.

Vid behov kommer kommissionen att inleda ett överträdelseförfarande, antingen efter en misslyckad dialog före överträdelseförfarandet eller redan från början vid allvarliga och väldokumenterade överträdelser. När ett överträdelseförfarande inleds är målet snabb efterlevnad, något som återspeglas i kommissionens goda resultat tidigt i förfarandena³⁹.

Om kommissionen inte kan nå ett positivt resultat med den berörda medlemsstaten, antingen i dialog eller i det administrativa förfarandet, kommer den inte att tveka att hänskjuta ärendet till EU-domstolen när så är lämpligt. Framstegen med och resultatet av kommissionens verkställighetsåtgärder inom fokusområdena för den inre marknaden kommer att ingå i kommissionens årliga rapportering om förenkling, genomförande och efterlevnad.

³⁷ Enligt Europeiska centralbanken skulle en minskning av hindren för varor leda till en ökning av handeln inom EU med 4,4 % och uppskattade välfärdsvinster på 1,3 %. Lägre handelshinder för tjänster skulle dock medföra en större ökning av handeln (14,5 %) och en större välfärdsökning (1,8 %) (enligt en [artikel](#) i [ECB:s Economic Bulletin, nr 8/2025](#)).

³⁸ I kommissionens årliga rapport om den inre marknaden och konkurrenskraften av den 30 januari 2026 (COM(2026) 46) tillkännagavs en årlig agenda för efterlevnad på den inre marknaden, som kommer att offentliggöras varje år. Efterlevnadsprioriteringarna för 2026 är del av de elva fokusområden för verkställande på den inre marknaden som ingår i detta meddelande. Dessa fokusområden påverkar inte den strikta övervakningen av genomförandet av EU-regler på andra prioriterade områden, såsom reglerna för att påskynda utbyggnaden av ren energi i COM(2026) 370 av den 22 april 2026 (AccelerateEU).

³⁹ Två tredjedelar av överträdelseförfarandena avslutas i första steget (efter den formella underrättelsen), och cirka 95 % av ärendena avslutas innan de måste hänskjutas till EU-domstolen.

Snabbare verkställande av EU-rätten

Att säkerställa efterlevnad av EU-rätten är avgörande – inte bara för att den inre marknaden ska fungera effektivt utan också för att upprätthålla EU som en rättsgemenskap. EU:s regler kan bara ge de avsedda fördelarna för människor och företag om medlemsstaterna genomför dem korrekt och i tid. Detta är särskilt viktigt i tider då rättsstatsprincipen utsätts för påtryckningar runt om i världen och den internationella handeln snedvrids.

Trots detta införlivas alltför många direktiv inte i tid. Under 2025 berodde nästan 70 % av de nya överträdelseförfarandena på sent införlivande av direktiv från medlemsstaternas sida, vilket hindrade människor och företag från att dra full nytta av EU-rätten. Det året missade de flesta medlemsstater systematiskt tidsfristerna för införlivande, vilket tvingade kommissionen att inleda totalt 370 överträdelseförfaranden för de 36 direktiv som skulle införlivas.

Kommissionen kan snabbt inleda överträdelseförfaranden för försenat införlivande, men det tar ofta flera år att gå vidare och avsluta dem. Ärenden som rör felaktigt införlivande av direktiv och dålig tillämpning av direktiv eller förordningar tar ännu längre tid. Den genomsnittliga tiden för de överträdelseärenden som avslutades 2025 var nästan tre år, och en femtedel hade pågått i över fem år⁴⁰. Under tiden tillämpas EU-reglerna inkonsekvent i medlemsstaterna, vilket skapar ojämlika villkor och rättsosäkerhet för människor och företag.

I detta sammanhang kommer kommissionen att arbeta för att påskynda sina verkställighetsåtgärder i fall där direktiv inte har införlivats. Om medlemsstaterna underlåter att anmäla införlivandeåtgärder till kommissionen ska kommissionen enklare och snabbare kunna avge motiverade yttranden⁴¹, vilket är det andra steget i ett överträdelseförfarande, efter den formella underrättelsen till medlemsstaten. När en medlemsstat inte anmäler en införlivandeåtgärd (fullständigt bristande införlivande) eller inte lämnar någon ytterligare anmälan när överträdelseförfarandet har inletts (delvis bristande införlivande) kommer kommissionen som regel att avge ett motiverat yttrande inom sex månader från antagandet av den formella underrättelsen.

Medlemsstaternas skyldighet att lämna tillräckligt klara och precisa uppgifter om innehållet i de nationella bestämmelser genom vilka ett direktiv införlivas är fast rättspraxis som fastslagits av EU-domstolen⁴². Domstolen har understrukit att sådana uppgifter är nödvändiga för att kommissionen ska kunna kontrollera om en medlemsstat har genomfört ett direktiv fullt ut. Under de senaste åren har kommissionen hjälpt medlemsstaterna att standardisera och effektivisera inlämningen av sådana förklaringar⁴³ och kommer att fortsätta att erbjuda stöd. Om en medlemsstat dock inte lämnar de förklaringar som krävs kommer kommissionen att tillämpa samma förenklade förfarande som vid underlåtenhet att anmäla införlivandeåtgärder enligt ovan.

Kommissionen kommer också att vara striktare när det gäller begäranden från medlemsstater att förlänga tidsfristen på två månader för att svara på en formell underrättelse⁴⁴ (i alla typer av

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/implementing-eu-law/member-state-infringement-cases/en#inline-nav-10>.

⁴¹ Särskilt genom att oftare använda befogenheten att anta beslut i ett överträdelseförfarande.

⁴² Se domstolens vägledande dom av den 8 juli 2019, kommissionen/Belgien, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573, punkt 59.

⁴³ Till exempel genom att förse medlemsstaterna med en mall som de kan använda för förklaringen.

⁴⁴ Syftet med den formella underrättelsen är att inhämta medlemsstatens synpunkter på kommissionens slutsatser, ofta efter dialoger före ett överträdelseförfarande eller bilaterala utbyten. Omotiverade förseningar hindrar kommissionens bedömning och riskerar att leda till ojämlik behandling av medlemsstaterna.

överträdelseförfaranden). I framtiden kommer förlängningar i allmänhet endast att beviljas i steget för det motiverade yttrandet, förutsatt att medlemsstaterna erkänner överträdelsen och uppfyller fastställda kumulativa villkor⁴⁵ som kommer att bedömas strikt. I steget för den formella underrättelsen kommer begränsade förlängningar av svarsfristen endast att beviljas i undantagsfall, till exempel vid force majeure, när oförutsebara händelser hindrar medlemsstaten från att svara i tid.

Innan kommissionens mandatperiod löper ut vill kommissionen minska antalet långvariga överträdelseärenden. För att uppnå detta kommer den att fokusera på ärenden som har pågått i över fem år och som ännu inte har hänskjutits till EU-domstolen. Medlemsstaternas insatser och samarbetsvilja kommer att vara avgörande för att avsluta dessa ärenden.

Användning av artificiell intelligens

Ett annat sätt att snabba på verkställandet är att påskynda efterlevnadskontrollerna av nationella införlivandeåtgärder. Den nationella lagstiftningen återspeglar varje medlemsstats unika konstitutionella, förfarandemässiga och administrativa system, och att kontrollera dessa åtgärder kräver tid och resurser. Kommissionen kommer därför att införa särskilda AI-verktyg som ska hjälpa till att kontrollera hur medlemsstaterna införlivar EU-lagstiftningen. Dessa verktyg kommer också att hjälpa kommissionen att upptäcka möjliga fall av nationell överreglering och bidra till en mer systematisk bedömning i medlemsstaterna. Under 2026 kommer kommissionen att inleda ett pilotprojekt för efterlevnadskontroller av nationella införlivandeåtgärder. AI kommer att stödja – inte ersätta – mänsklig bedömning och kommer att omfattas av strikta skyddsåtgärder⁴⁶. Medlemsstaterna uppmanas också att använda AI för att påskynda sitt införlivande- och övervakningsarbete.

Starkare avskräckande åtgärder

Ett kraftfullt verkställande kräver trovärdiga avskräckande åtgärder. Efter att ha upptäckt och utrett en överträdelse av EU-rätten måste alla parter samarbeta för att lösa den. Om detta misslyckas och medlemsstatens överträdelse fortsätter kan kommissionen i två situationer⁴⁷ väcka talan vid EU-domstolen med en begäran om åläggande av ekonomiska sanktioner.

I fall där införlivandet av ett direktiv är ofullständigt kan ekonomiska sanktioner åläggas redan när kommissionen för första gången väcker talan vid EU-domstolen, enligt fördragen. I sådana fall får domstolen inte fastställa ett belopp som är högre än det belopp som kommissionen har föreslagit. Om en medlemsstat inte rättar sig efter den första domen och måste hänskjutas till domstolen en andra gång tillerkänns domstolen ett stort utrymme för att skönsmässigt besluta om ett högre belopp än det som kommissionen har föreslagit (vilket den har gjort under senare år). Underlåtenhet att införliva ett direktiv hindrar tillämpningen av direktivet i den nationella

⁴⁵ 1) Begäran ska innehålla en realistisk och tillräckligt exakt tidsplan för de åtgärder som ska vidtas, 2) begäran ska syfta till att göra det möjligt för medlemsstaten att vidta nödvändiga åtgärder för att följa det motiverade yttrandet, 3) endast en (1) begäran får göras om förlängning av svarsfristen, 4) begäran ska ha inkommit till generalsekretariatet innan den ursprungliga tidsfristen löper ut och 5) den ytterligare beviljade tiden får inte överskrida tre månader.

⁴⁶ För att utesluta alla risker för automatiserat beslutsfattande och säkerställa god förvaltning.

⁴⁷ i) Om en medlemsstat inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att följa en tidigare dom från domstolen i vilken en överträdelse av unionsrätten konstateras (artikel 260.2 i EUF-fördraget) och ii) om en medlemsstat inte har uppfyllt sin skyldighet att underrätta om åtgärder för införlivande av ett direktiv som antagits i enlighet med ett lagstiftningsförfarande (artikel 260.3 i EUF-fördraget).

rättsordningen, vilket innebär att människor och företag berövas de rättigheter och fördelar som direktivet ger⁴⁸.

Mot bakgrund av ovanstående och behovet av att säkerställa tillräckligt avskräckande ekonomiska sanktioner mot medlemsstaterna kommer kommissionen systematiskt att inta en striktare hållning när den beräknar de sanktioner som ska föreslås EU-domstolen, vilket kommer att resultera i högre belopp.

Samarbete med medlemsstaterna för bättre efterlevnad

Att undanröja befintliga hinder är bara halva utmaningen – att förhindra nya är minst lika viktigt. Med den snabba utvecklingen av lagstiftningen, begränsade resurser och behovet av snabba insatser vid kriser är det mycket viktigt att nya regler genomförs korrekt redan från början.

Kommissionen är fast övertygad om att den och medlemsstater har ett delat ansvar för att uppnå fullständig efterlevnad av EU-rätten. Under genomförandet ger kommissionen starkt stöd till medlemsstaterna i form av genomförandestrategier, färdplaner för införlivande, skräddarsydd vägledning och särskilda arbetsgrupper. Medlemsstaterna bör i sin tur samarbeta proaktivt med kommissionen genom att tidigt dela med sig av genomförandeproblem. På så sätt kan man undvika ett fragmenterat genomförande av EU-rätten.

Över tid har antalet nya direktiv minskat, medan förordningar som lagstiftningsverktyg blir allt viktigare och kräver andra övervakningsstrategier. Mot bakgrund av detta behöver kommissionen och medlemsstaterna stärka sin övervakning av genomförandet och tillämpningen av EU-förordningar. Under 2026 kommer kommissionen att utveckla ett nytt it-verktyg för att inrätta en enda kontaktpunkt som medlemsstaterna kan använda för att kommunicera med kommissionen och anmäla nationella genomförandeåtgärder inom de tidsfrister som fastställs i förordningarna (till exempel när de utser behöriga myndigheter). Verktøget kommer också att hjälpa kommissionen att ge medlemsstaterna systematisk genomförandevägledning och att genomföra en systematisk tillsyn över genomförandet och tillämpningen av förordningar.

Alla hinder beror dock inte på ett bristfälligt genomförande av EU-rätten. Många uppstår på grund av ensidiga nationella regler. Ett ändamålsenligt samarbete innebär också att medlemsstaterna bör avstå från att införa nationella regler som kan bli problematiska för en väl fungerande inre marknad och ett konsekvent genomförande av EU:s regler.

För att minska den rättsliga fragmenteringen kommer kommissionen att öka användningen av befintliga verktyg såsom direktivet om öppenhet på den inre marknaden⁴⁹ och tjänstedirektivet⁵⁰, som kräver att medlemsstaterna anmäler utkast till nationella åtgärder och

⁴⁸ I EU-domstolens rättspraxis om underlåtenhet att underrätta om åtgärder konstateras att det ”ska härvidlag erinras om att skyldigheten att vidta åtgärder för att säkerställa ett fullständigt införlivande av ett direktiv och skyldigheten att underrätta kommissionen om dem, utgör en väsentlig skyldighet för medlemsstaterna för att säkerställa att unionsrätten ges full verkan, och om att en underlåtenhet att uppfylla denna skyldighet följaktligen helt klart utgör en allvarlig överträdelse” (domstolens dom av den 25 april 2024, kommissionen/Polen, C-147/23, ECLI:EU:C:2024:346, punkt 72).

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36).

undersöker sätt att ytterligare förbättra dessa förfaranden. Dessa bestämmelser är kraftfulla mekanismer för att förhindra oförenlighet med EU-rätten i ett tidigt skede, innan de nationella åtgärderna har antagits, vilket undanröjer behovet av framtida efterlevnadsarbete och ger effektivitetsvinster för både kommissionen och medlemsstaterna.

Inom ramen för det system för öppenhet som inrättats genom direktivet om öppenhet på den inre marknaden måste medlemsstaterna anmäla utkast till åtgärder som rör vissa produkter och tjänster innan de antar dem. Kommissionen granskar dessa utkast i förhållande till EU-rätten, med lika deltagande av alla medlemsstater, som kan lämna in sina egna bedömningar. Efter anmälan inleds en frysningsperiod på tre månader, under vilken den anmälade medlemsstaten inte får anta åtgärden. Det ger tid för återkoppling och justeringar. Berörda parter får fullständig information via TRIS-plattformen och kan ge meningsfull återkoppling för att förebygga hinder på nationell nivå.

För nationella åtgärder som omfattas av anmälningsskyldigheten enligt tjänstedirektivet tillämpas ingen frysningsperiod, men kommissionen uppmanar medlemsstaterna att frivilligt anmäla åtgärder så mycket som möjligt i utkastskedet, för att öka anmälningarnas förebyggande effekt.

På senare år har kommissionen uppmärksammat efterlevnadsproblem i utkast till åtgärder, särskilt inom sektorerna för jordbruksbaserade livsmedel, digitala tjänster och miljö. Alla medlemsstater har dock inte kommit tillrätta med dessa problem.

För att dra full nytta av detta förebyggande verktyg kommer kommissionen systematiskt att inleda överträdelseförfaranden om de konstaterade överträdelserna förblir olösta. Den kommer också att säkerställa fullständig efterlevnad av direktivet om öppenhet på den inre marknaden genom att vidta verkställighetsåtgärder när medlemsstaterna ignorerar förfarandekraven (t.ex. om de inte iakttar frysningsperioden) eller inte anmäler sina utkast till rättsakter. Kommissionen kommer att gå vidare på samma sätt vad gäller liknande bestämmelser som kan komma att införas i framtida lagstiftning, som en del av insatserna för inbyggd verkställighet.

Slutligen, och utöver ovanstående åtgärder, kommer kommissionen inom nästa budgetram och särskilt när det gäller åtgärder i samband med planerna för nationellt och regionalt partnerskap att ägna särskild uppmärksamhet åt efterlevnaden av skyldigheter enligt EU-rätten, särskilt när det gäller en väl fungerande inre marknad.

Nyckelåtgärder

- Snabbt lösa identifierade problem inom **fokusområdena för verkställande på den inre marknaden** och vid behov hänskjuta ihållande problem till EU-domstolen.
- **Påskynda överträdelseförfaranden** för ofullständigt införlivande av direktiv, genom snabbare motiverade yttranden och systematisk uppföljning om medlemsstaterna inte har lämnat in förklarande dokument.
- **Begränsa förlängningar av tidsfrister** för medlemsstater att svara kommissionen i överträdelseförfaranden.
- Införa användning av särskilda **AI-verktyg** för att påskynda bedömningar av införlivande och på så sätt minska den administrativa bördan utan att noggrannheten äventyras och säkerställa strikta skyddsåtgärder.
- **Minska antalet långvariga överträdelseförfaranden** innan den nuvarande kommissionens mandat löper ut, med särskilt fokus på ärenden som pågått i mer än fem år och som inte har hänskjutits till EU-domstolen.
- Föreslå mer **avskräckande ekonomiska sanktioner** mot medlemsstaterna för EU-domstolen.
- **Förbättra övervakningen av EU-förordningar**, utöver den befintliga kontrollen av införlivandet av direktiv, genom ett nytt it-verktyg för att centralisera medlemsstaternas anmälningar när så är relevant, samt systematisera genomförandevägledningen och stärka kommissionens tillsyn.
- **Bättre förebygga överträdelser av reglerna för den inre marknaden** med användning av anmälningskraven i direktivet om öppenhet på den inre marknaden och tjänstedirektivet.